

15.6.2020

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi oppivelvollisuuslaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi, VN/1985/2020-OKM-1

Kehitysvammatuki 57 ry on helsinkiläinen kehitysvammaisten ihmisten ja heidän omaistensa ja läheistensä tuki- ja edunvalvontajärjestö. Toimimme pääkaupunkiseudun lisäksi valtakunnallisesti. Järjestämme kehitysvammaisille henkilöille ja heidän läheisilleen toimintaa ja tapahtumia. Tuemme kehitysvammaisten ihmisten itsenäistymistä ja osallisuutta yhteiskuntaan. Yhdistyksemme tarjoaa myös asumisen ja päiväaikaisen toiminnan palveluja.

Yhdistykseltämme ei ole pyydetty lausuntoa. Siitä huolimatta haluamme lausua esityksestä, koska osalla kehitysvammaisista ihmisistä ei ole ollut riittäviä mahdollisuuksia saada peruskoulun jälkeen toisen asteen koulutusta, vaikka heillä olisi ollut oppimisedellytyksiä.

Pidämme hallitusohjelmaan kirjattua oppivelvollisuuden pidentämistä koskevaa lainmuutos-hanketta erittäin hyvänä asiana. Oppivelvollisuuden pidentäminen edellyttää opiskelupaikkojen lisäystä ja riittävää resurssointia opiskelun tukeen myös vaikeiden vammaisten oppilaiden kohdalla. Toivomme lakiesityksen toteutuvan mm. seuraavista syistä:

- Lakiesitys täydentää Suomen ratifioiman YK:n vammaissopimuksen tavoitteiden toteutumista ja oikeutta yhdenvertaiseen koulutukseen yleisessä koulutusjärjestelmässä (24 artikla).
- Kehitysvamma vaikuttaa oppimisen ja ymmärtämisen osa-alueella. Oppiminen on erilaista, mutta se on silti elinikäistä, kuten kaikilla muillakin ihmisillä. Oppivelvollisuuden pidentäminen vahvistaa kehitysvammaisten ihmisten oppimistarpeita.
- Oppivelvollisuuden pidentäminen lisää ja monipuolistaa toisen asteen koulutuspaikkoja.
- Lakiuudistus vähentää alueellista eriarvoisuutta opiskelupaikkojen lisäyksen myötä, jos toisen asteen opiskelupaikka löytyy kotipaikkakunnalta. Vammaisella nuorella tulisi olla oikeus opiskella tutussa ympäristössä oman lähiverkon tuella.
- Kehitysvammaisilla ihmisillä on oikeus työhön. Oppivelvollisuuden pidentäminen ja toisen asteen koulutuspaikkojen lisääminen parantavat nuoren edellytyksiä työllistyä ja edistävät osallisuutta yhteiskunnassa. Moni kehitysvammaisen jää eläkeläiseksi oppivelvollisuuden päätyttyä, koska koulutus- ja työmahdollisuuksia ei ole. Tästä syystä myös nuoret ohjautuvat päiväaikaiseen toimintaan, joka ei vastaa heidän tarpeitaan kaikilta osin.
- Itsemääräämisoikeuden toteutuminen edellyttää sitä, että ihmisellä on tosiasiallisesti mahdollisuuksia tehdä valintoja. Oppivelvollisuuden pidentäminen mahdollistaa opiskeluun ja tulevaisuuteen liittyvien valintojen tekemisen.
- Mahdollisuus toisen asteen koulutukseen tulee olla jokaisella nuorella tuen tarpeesta riippumatta. Vapautus oppivelvollisuuden pidennyksestä tulisi olla mahdollista vain erityisen painavista syistä ja tähän tulee kiinnittää laissa erityistä huomiota. Kehitysvammaisuus ei ole riittävä peruste vapauttaa oppivelvollisuudesta, vaikka sopivaa opiskelupaikkaa ei löytyisi.
- Lakimuutoksen yhteydessä tulee huomioida lisääntyvien oppilaspaikkojen myötä pätevien ja koulutettujen opettajien lisääntyvä tarve.

Toivomme oppivelvollisuuden pidentämistä koskevan lakiesityksen etenevän suotuisasti.

Kehitysvammatuki 57 ry

Sari Sepponen
puheenjohtaja

Nina Korventaival
toiminnanjohtaja

Kehitysvammaatki 57 ry